

ՈւՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ

Տարեկան ծրագիր

Լոռու մարզ, գ. Կաճաճկուտ

Կաճաճկուտի հիմնական դպրոց

2-րդ դասարան

Դասվար՝ Լուսինե Սպարտակի Առաքելյան

2023-2024 ուսումնական տարի

Գեղագիտա-գեղարվեստական դաստիարակություն

Գեղագիտական դաստիարակությունը հատուկ կազմակերպված մանկավարժական գործընթաց է՝ ուղղված երեխայի գեղագիտական զգացումների, կյանքում և արվեստում գեղեցիկի վերաբերյալ պատկերացումների ձևավորմանը, շրջապատող իրականության հանդեպ գեղագիտական վերաբերմունքի, գեղագիտական գնահատականի ձևավորմանը:

Ստեղծագործող անձնավորությանը բնորոշ է կյանքի ակտիվ դիրքորոշում, գեղեցիկն ընկալելու, զգալու և գնահատելու ընդունակություն: Գեղագիտական դաստիարակության հիմքում ընկած է հուզագրգացմունքային ոլորտի զարգացումը:

Գեղագիտական դաստիարակությունը նպաստում է ավագ նախադպրոցականի հուզական ոլորտի զարգացմանը և զգայական փորձի հարստացմանը, ակտիվացնում նրա իմացական գործունեությունը և դրդում ստեղծագործության, բացահայտում երեխայի ընդունակությունները և ձևավորում անձնային կարևոր հատկություններ:

Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրների առաջին խմբին են պատկանում՝

- գեղեցիկի, արվեստի մասին տարրական գիտելիքների փոխանցումը,
- գեղեցիկին կամ տգեղին հուզականորեն համարժեք արձագանքելու ունակության ձևավորումը,
- գեղեցիկը նկատելու և գնահատելու կարողությունների ձևավորումը,
- գեղեցիկը ճանաչելու պահանջմունքի զարգացումը,
- գեղագիտական ճաշակի դաստիարակությունը:

Նշված խնդիրներն ուղղված են երեխաների գեղագիտական գիտակցության ձևավորմանը:

Հաջորդ՝ երկրորդ խմբի խնդիրները նպաստում են գեղագիտա-գեղարվեստական ընդունակությունների զարգացմանն ու կարողությունների ձևավորմանը:

Գեղագիտական ուսուցման եղանակով իրականացվում են գեղագիտական դաստիարակության հետևյալ խնդիրները.

- ✓ նկարչական ունակությունների և կարողությունների ձևավորումը,
- ✓ ծեփակերտման ունակությունների և կարողությունների ձևավորումը,
- ✓ ապլիկացիայի ուսուցումը
- ✓ կառուցողական (ճարտարապետա-շինարարական) ունակությունների և կարողությունների ձևավորումը,
- ✓ երաժշտական ընդունակությունների զարգացումը,
- ✓ երաժշտա-ռիթմիկ կարողությունների ձևավորումը,
- ✓ պարարվեստի տարրերի ձևավորումը,
- ✓ դեկորատիվ արվեստի տարրերի ձևավորումը,
- ✓ արտաքին և ներքին միջավայրի ձևավորման (դիզայնի) մասին ընդհանուր գաղափարների փոխանցումը,

- ✓ գեղարվեստա-խոսքային ընդունակությունների զարգացումը և արտահայտիչ խոսքի ձևավորումը:

Գեղագիտական դաստիարակության հիմնական միջոցը երեխայի մշտական հաղորդակցումն է արտաքին միջավայրի և կենցաղի գեղագիտական կողմերի հետ: Ամենօրյա շփումը գեղեցիկի հետ նպաստում է երեխայի կողմից գեղեցիկի ընկալմանը, գեղեցիկի կառուցմանը, ստեղծմանը և ի վերջո՝ գեղեցիկ միջավայրում ապրելու ցանկությանը, պահանջմունքի

զարգացմանը: Բարեկիրթ միջավայրը երեխայի գեղագիտական դաստիարակության հիմնական պայմանն է և միջոցը:

Ֆիզիկական դաստիարակություն

Ֆիզիկական դաստիարակությունը անձնավորության համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման կարևոր բաղադրիչ է: Ֆիզիկական դաստիարակության նպատակն է ժամանակին ձևավորել երեխաների շարժողական կարողություններն ու հմտությունները, զարգացնել հետաքրքրություն՝ երեխային մատչելի շարժողական գործունեության զանազան ձևերի նկատմամբ, դաստիարակել անձի բարոյականային հատկանիշներ, որի իրագործման համար լուծվում են մեկը մյուսի հետ սերտորեն կապված հետևյալ խնդիրները.

- Առողջության պահպանում և ամրապնդում,
- Օրգանիզմի կոփում, ճիշտ կեցվածքի ձևավորում, հարթաթաթության կանխում.
- Անձի բարոյականային որակական գծերի՝ ինքնուրույնության, ակտիվության, մարդկային փոխհարաբերության կուլտուրայի դաստիարակում.
- Ֆիզիկական որակների ձևավորում՝ ճարպկության, արագաշարժության, դիմացկունության, ուժի զարգացում, կատարելագործում.
- Կենսականորեն անհրաժեշտ շարժողական կարողությունների և հմտությունների ձևավորում. քայլքի, վազքի, ցատկի, սողանցելու, մագլցելու, նետելու ունակությունների և հմտությունների մշակում.
- Խաղային գործողությունների տարրերի ուսուցում.
- Պարապմունքների օգտակարության, հիգիենիայի պահանջների ու գիտելիքների ձևավորում և կատարելագործում:

Հայրենասիրական դաստիարակություն

Երիտասարդ սերնդի հայրենասիրական դաստիարակությունը ներկայիս հրատապ խնդիրներից մեկն է: Վերջերս աշխարհում տեղի ունեցան մեծ փոփոխություններ: Սա առաջին հերթին վերաբերում է պատմությանը վերաբերող բարոյական արժեքներին և վերաբերմունքին: Շատ երեխաներ խեղաթյուրում են այնպիսի երևույթներ, ինչպիսիք են հայրենասիրությունը, բարությունը և առատաձեռնությունը: Այսօր հոգևորապես

գերազանցում են նյութական հարստությունը և արժեքները: Չնայած դրան, անցումային շրջանի բոլոր դժվարությունները չպետք է պատճառ դառնան երեխաների դպրոցում հայրենասիրական դաստիարակության դադարեցման համար:

Որն է հայրենասիրական դաստիարակության դերը:

Դա բարոյական և հայրենասիրական կրթությունն է, որը ամբողջ հանրային գիտակցության հիմնական բաղադրիչն է, որտեղ յուրաքանչյուր պետության կենսունակության հիմքը հիմնված է: Իրականացնելով այս խնդրի հրատապությունը ներկա փուլում, անհրաժեշտ է հասկանալ, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաների անհատական կազմավորումը պարզապես անհնար է առանց փոքր տարիքի հայրենասիրական զգացմունքների ուսուցման:

Հայրենասիրական դաստիարակության նպատակը

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների հայրենասիրական դաստիարակության խնդիրները բավականին շատ են: Հիմնականը սովորում է սիրո զգացում իր հայրենի բնության, ընտանիքի եւ տան համար, ինչպես նաեւ ուղղակիորեն այն երկրի պատմությանն ու մշակույթին, որտեղ նա ապրում է: Այդ իսկ պատճառով անհրաժեշտ է սկսել նախադպրոցական հաստատություններում երեխաների հայրենասիրական դաստիարակության գործընթացը:

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱ

<i>Անցկացման օրը, ամիսը, տարեթիվը</i>	<i>Դասավարի կողմից անցկացվող միջոցառման (դասախոսություն, զրույցներ, դիտողական արշավներ, էքսկուրսիաներ և այլն) բովանդակությունը</i>	<i>Ծանոթություն</i>
07/09/2023	Գիտելիքն ուժ է	
14/09	Դասագիրքն իմ ընկերն է	
22/09	32-ամյա անկախ Հայաստան	
28/09	Մերօրյա հերոսները	
05/10	Իմ սիրելի ուսուցչուհին	
12/10	Համբերատարություն և հանդուրժողականություն	
19/10	Աշխարհին խաղաղություն է պետք	
02/11	Անձնական հիգիենա	
09/11	Կյանքը տրված է լավ գործեր անելու համար	
16/11	Անվտանգ երթևեկության կանոններ	
23/11	«Ո՞վ եմ ես» խաղ-զրույց	
30/11	Իմ իրավունքներն ու պարտականությունները դպրոցում	
08/12	Բնական աղետներ, ինչպե՞ս վարվել արտ. իրավ. ժամանակ	
14/12	Ինչպե՞ս են դիմավորում Ամանորը տարբեր երկրներում	
21/12	Ամանորյա ավանդույթները մեր ընտանիքում	
11/01/24	Ազգային տոներ	

18/01	Մասնագիտությունների աշխարհում	
25/01	Շնորհավոր տոնը, հայր'ց բանակ	
01/02	Ազգային խորհրդանիշներ, նշանակությունը	
08/02	Գիրքը գիտության աղբյուր է	
16/02	Անադարտ պահենք մեր մայրենին	
22/02	Վնասակար սովորություններ և դրանց ազդեցությունը մարդկանց վրա	
28/02	Քաղաքաշտպանության միջազգային օր	
07/03	Մայր իմ անուշ ու անզին	
14/03	Գարունը և բնության զարթոնքը	
21/03	Անվտանգ համացանց	
04/04	Առողջ մարմնում առողջ հոգի	
11/04	Տիեզերագնացության օր	
18/04	Ապրիլի 24-ը Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր	
25/04	Ի՞նչ է ընկերասիրությունը և ընկերասե՞ր եմ ես արդյոք	
02/05	Մայիսյան հաղթանակներ	
16/05	Ես եմ տերը իմ երկրի	
23/05	Ամբողջ տարվա աշխատանքների ամփոփում	
25/05	Էքսկուրսիայի կազմակերպում	